

**THE HISTORY OF FORMATION
AND DEVELOPMENT PROSPECTS OF WIND MUSIC
IN THE CONTEXT OF NATIONAL CULTURE
OF UKRAINE
AND ABROAD COUNTRIES**

The collection of scientific works

Vol. 18

Rivne - 2026

ISSN 2522-1590 (Online)
ISSN 2522-1582 (Print)

Випуск XVIII

**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ
УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

**ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ**
м. Рівне – 2026

**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ
УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

**THE HISTORY OF FORMATION
AND DEVELOPMENT PROSPECTS OF WIND MUSIC
IN THE CONTEXT OF NATIONAL CULTURE
OF UKRAINE
AND ABROAD COUNTRIES**

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Rivne State University of the Humanities
Department of wind and percussion instruments of RSHU**

**THE HISTORY OF FORMATION
AND DEVELOPMENT PROSPECTS OF WIND MUSIC
IN THE CONTEXT OF NATIONAL CULTURE
OF UKRAINE
AND ABROAD COUNTRIES**

The collection of scientific works

Vol. 18

**Rivne
2026**

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра духових та ударних інструментів**

**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

До 85-річчя Рівненського державного гуманітарного університету

Збірник наукових праць

Випуск 18

Рівне - 2026

УДК 780.8:780.64

I-90

*Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету.
Протокол № 5 від 18 травня 2026 р.*

I-90 Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя : зб. наук. пр. Вип. 18 / упоряд.: С. Д. Цюлюпа ; ред. кол.: С. Д. Цюлюпа, Я. В. Сверлюк, О. П. Палаженко та ін. – Рівне : НУВГП, 2026. – 157 с.

У збірнику містяться результати наукових досліджень у жанрі духової музики, поєднані різні підходи дослідників до розкриття питань з історії виконавства на духових інструментах, створення духових оркестрів та перспективи їх розвитку, а також з методики викладання гри на духових інструментах.

Збірник наукових праць РДГУ «Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя» зареєстровано Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення, рішення від 25.01.2024 № 183. Ідентифікатор медіа R30-02251.

Збірник наукових праць РДГУ «Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя» індексується міжнародними наукометричними базами даних Google Scholar та Academic Resource Index Research Bib.

ISSN 2522-1590 (Online)

ISSN 2522-1582 (Print).

Редакційна колегія:

Головний редактор: **Цюлюпа Степан Данилович**, кандидат педагогічних наук, професор, заслужений діяч мистецтв України, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Рівненського державного гуманітарного університету;

Заступник головного редактора: **Сверлюк Ярослав Васильович**, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету музичного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету;

Відповідальний секретар: **Палаженко Олег Петрович**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри духових та ударних інструментів Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редколегії:

Карп'як А.Я., доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка;

Lato Piotr (Лято Пьотр), доктор габлітований, професор, проректор з наукової та творчої роботи Академії музики у Кракові імені Кшиштофа Пендерецького (Республіка Польща);

Качмарчик В.П., доктор мистецтвознавства, професор кафедри дерев'яних духових інструментів Національної музичної академії України;

Славінська Рада, доктор мистецтвознавства, професор Академії музичного, танцювального та образотворчого мистецтва в Пловдиві (Республіка Болгарія);

Круль П.Ф., доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри виконавського мистецтва Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

Громченко В.В., доктор мистецтвознавства, професор, проректор з наукової, творчої та міжнародної діяльності Дніпровської академії музики;

Вовк Р.А., кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України, завідувач кафедри дерев'яних духових інструментів Національної музичної академії України;

Буркацький З.П., кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової;

Овчар О.П., кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри оркестрових духових та ударних інструментів Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського;

Слупський В.В., кандидат мистецтвознавства, професор кафедри мідних духових та ударних інструментів Національної музичної академії України;

Цюлюпа Н.Л., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри інструментального виконавства Рівненського державного гуманітарного університету;

Закопєць Л.М., кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України, директор Львівського державного музичного ліцею імені Соломії Крушельницької.

Упорядник: професор Цюлюпа С. Д.

Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2026

© Національний університет водного господарства та природовикористання, 2026

З М І С Т

Історія та теорія музичного мистецтва

Вовк Р.А. Ювіляри НМАУ – корифеї духового мистецтва України!.....	5
Кушнір А.Я., Пухляк М.Є. Міжнародний фестиваль «Kyiv Flute Days» (Київські флейтові дні) в українському і світовому соціокультурному просторі.....	17
Цюлюпа С.Д. Відділ духових та ударних інструментів Бурштинської ДМШ в музичній культурі Прикарпаття.....	23
Мельник О.Ю. Величний поступ військових духових оркестрів України: історія, функціонування та сучасні трансформації.....	37
Подольчук В.В., Цюлюпа Н.Л. Творчі здобутки Володимира Гриця в контексті діяльності Тернопільського муніципального духового оркестру «Воля».....	44
Гнатишен І.С. Циклова комісія духових та ударних інструментів Кам'янець-Подільського фахового коледжу культури і мистецтв у системі музичної освіти Поділля.....	49
Лисий Р.О. Традиції та сучасні тенденції розвитку духових оркестрів Хмельниччини.....	54
Димченко С.С., Димченко К.С., Печерська І.О. Еволюція ролі ударних інструментів у музичному мистецтві ХХ століття.....	59

Педагогіка та методика духового виконавства

Бондарчук В.І. Засоби виконавської виразності гри на хроматичній валторні: педагогічний та виконавський аспекти.....	66
Вар'яко О.І. Арії для труби в ораторіях Г.Ф. Генделя. Технічні та стилістичні труднощі.....	75
Андрусенко С.Л. Кларнетове виконання романтизму ХІХ століття та його роль у розвитку кларнетової музики.....	81
Ткачук В.В. Оркестрове виконавство як чинник професійного розвитку студента – інструменталіста.....	86
Концевич О.Ю. Новостворені тренажери-аналізатори виконавського видиху для виконавців на духових інструментах.....	91
Дондаков Ю.М. Камерний ансамбль у процесі формування молодого музиканта: мій досвід.....	96
Кашперський В.П. Основні етапи підготовки трубача до конкурсного виступу: психологічні та методологічні аспекти.....	101
Терлецький М.М., Палаженко О.П. Музична пам'ять музиканта-духовика та шляхи її вдосконалення.....	106
Закопєць М.Л. Розвиток музично-слухової уваги у структурі професійної підготовки музиканта-духовика.....	112
Малоголовець О.Ю. Інноваційні технології формування музичних здібностей музиканта-ударника.....	118
Пастушок Т.В. Особливості діяльності диригента дитячого оркестрового колективу в умовах сучасності.....	122
Сиротюк Д.М., Петришин Д.М., Ворончак І.І. Роль і функції керівника ансамблевого колективу в музично-педагогічному процесі.....	127
Филипчук М.С. Специфіка навчання здобувачів вищої освіти в естрадному оркестрі на кафедрі естрадного та вокально-хорового мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету.....	132

Сивохіп С.В., Саморук В. Макух Д.Є. Інструментально-виконавська підготовка вчителів музичного мистецтва: зміст і шляхи реалізації.....	136
Дупіряк П.О. Педагогічні умови розвитку технічної майстерності учнів у класі труби	142
Презентація сучасних наукових, навчально-методичних та нотних видань духовиками України та зарубіжжя (2014–2026 роки)	146

УДК 378.147:78.071.2:784.9

Сиротюк Дмитро Миколайович*старший викладач відділу духових та ударних інструментів
ВСП Рівненський музичний фаховий коледж РДГУ
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-1746-5691>***Петришин Дмитро Миколайович***викладач другої категорії,
концертмейстер другої категорії
ЦК «Загальне фортепіано»
ВСП Рівненський музичний фаховий коледж РДГУ
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-4795-3535>***Ворончак Іван Іванович***магістрант кафедри
духових та ударних інструментів
факультету музичного мистецтва РДГУ, м. Рівне
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7743-606X>*

РОЛЬ І ФУНКЦІЇ КЕРІВНИКА АНСАМБЛЕВОГО КОЛЕКТИВУ В МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНОМУ ПРОЦЕСІ

Анотація. У статті розглядається ансамблевий колектив як особливе творче середовище, що виконує не лише мистецьку, а й важливу виховну та освітню функцію. Такий колектив засобами музичного мистецтва сприяє розвитку особистості його учасників, формує їхні духовні та естетичні цінності, розвиває творче мислення, художній смак і здатність до колективної взаємодії. Участь у ансамблі відкриває широкі можливості для самореалізації, творчого самовираження та розвитку виконавських здібностей кожного учасника.

Особливістю ансамблевого колективу є те, що він не лише створює мистецький продукт, а й активно впливає на процес особистісного становлення його учасників. Саме в колективній творчій діяльності формуються навички співпраці, відповідальності, дисципліни, взаємопідтримки, а також виховується повага до музичного мистецтва та культурних традицій. Важливу роль у цьому процесі відіграє керівник ансамблю, від професійних і особистісних якостей якого значною мірою залежить ефективність творчої роботи колективу.

Тому однією з основних особливостей діяльності керівника ансамблевого колективу є його ґрунтовна психолого-педагогічна підготовка. Керівник повинен уміти організувати навчально-творчий процес таким чином, щоб кожен учасник відчував свою значущість у колективі, мав можливість розвивати власні здібності та поступово вдосконалювати виконавську майстерність.

У нашому дослідженні специфічні особливості діяльності майбутнього керівника ансамблевого колективу, які є важливим елементом його професійної готовності до керування духовим ансамблем, розглядатимуться через відповідні структурні аспекти. Зокрема, увага приділятиметься педагогічному, організаційному, творчому та комунікативному компонентам діяльності керівника, що забезпечують ефективне функціонування ансамблевого колективу та сприяють досягненню високого рівня його художньо-виконавської діяльності.

Ключові слова: ансамбль, колектив, мистецтво, керівник.

Abstract. The article considers the ensemble collective as a special creative environment that performs not only artistic, but also an important educational and educational function. Such a collective, through the means of musical art, contributes to the development of the personality of its participants, forms their spiritual and aesthetic values, develops creative thinking, artistic taste and

the ability to collective interaction. Participation in the ensemble opens up wide opportunities for self-realization, creative self-expression and the development of performing abilities of each participant.

The peculiarity of the ensemble collective is that it not only creates an artistic product, but also actively influences the process of personal formation of its participants. It is in collective creative activity that skills of cooperation, responsibility, discipline, mutual support are formed, and respect for musical art and cultural traditions is also cultivated. An important role in this process is played by the leader of the ensemble, on whose professional and personal qualities the effectiveness of the creative work of the collective largely depends.

Therefore, one of the main features of the activity of the leader of the ensemble collective is his thorough psychological and pedagogical training. The leader must be able to organize the educational and creative process in such a way that each participant feels his significance in the collective, has the opportunity to develop his own abilities and gradually improve his performing skills.

In this context, the leader acts not only as an organizer of the creative process, but primarily as a teacher and mentor who introduces the participants to the complex and multifaceted world of musical art, forms their artistic culture and helps them master the necessary performing skills. He directs the activities of the collective, creates a favorable creative atmosphere, motivates the participants to active musical activity and contributes to the development of their individual and collective creative abilities.

In our study, the specific features of the activity of the future leader of the ensemble collective, which are an important element of his professional readiness to manage a brass ensemble, will be considered through the relevant structural aspects. In particular, attention will be paid to the pedagogical, organizational, creative and communicative components of the leader's activities, which ensure the effective functioning of the ensemble team and contribute to achieving a high level of its artistic and performing activities.

Keywords: ensemble, collective, art, leader.

Постановка проблеми. Серед безлічі професій, що існують у сучасному світі, особливе значення мають ті, які пов'язані з педагогікою. Адже їхнім об'єктом є найскладніше і найцінніше – людина, її внутрішній світ, психіка, розум і мислення. Саме ці професії покликані сприяти формуванню гармонійної та багатогранно розвиненої особистості, а також розкривати інтелектуальний потенціал суспільства.

Однією з таких професій, без сумніву, є керівник духового ансамблю. Особливість його діяльності вимагає глибокого теоретичного розуміння гри на духових інструментах, а також постійного аналізу специфічних вимог до виконавців із урахуванням вікових та психологічних особливостей учасників колективу.

Інструментальне музикування містить у собі багато складних і водночас захопливих питань, пов'язаних із професійною підготовкою майбутніх фахівців. Це відкриває нові горизонти для пошуку ефективних методів навчання здобувачів освіти, які не лише навчають музиці, а й стимулюють їх до самостійної творчої діяльності.

Матеріали та методи. Науковці, такі як О. Каргін, І. Маринін, С. Мальков та інші, у своїх дослідженнях вивчають професійну діяльність керівників аматорських колективів і описують її як складну сукупність організаційних, навчально-виховних та художньо-творчих процесів. Ці компоненти невіддільно пов'язані між собою і реалізуються в рамках багатогранного освітнього процесу: від організації роботи колективу до репетиційної і концертної діяльності [4].

Сучасна наукова література (зокрема, праці О. Абдуліної, Н. Волошиної, Л. Блінової та інших) вказує на важливість практично орієнтованого навчання здобувачів освіти. Автори переконані, що практичний підхід не лише підвищує якість освіти, але й напряму впливає на майбутню професійну діяльність молодих спеціалістів, готуючи їх до реалій роботи з колективами [7].

Таким чином, професія керівника духового ансамблю є не просто творчою або організаційною діяльністю – це справжнє мистецтво виховання майбутніх музикантів і стимулювання їхнього творчого потенціалу через гармонійне поєднання теорії та практики.

Дослідження в цій сфері вказують на великий потенціал для розвитку нових освітніх підходів, які відповідають викликам сучасного суспільства.

Як відомо, значна частина літератури зосереджена на підготовці професійних музикантів, диригентів та на методиках роботи з професійними колективами. Проте, питання підготовки керівників духових ансамблевих колективів досі залишається менш дослідженим. Саме тому основною **метою цієї публікації** є визначення специфіки підготовки фахівця такого спрямування, спираючись на усталені традиції, ключові поняття та принципи, сформовані у сфері професійної творчості.

Виклад основного матеріалу. Аматорський духовий ансамблевий колектив через мистецтво спрямовує учасників на саморозвиток і надає їм широкі можливості для втілення творчих задумів. Він не лише розвиває виконавські навички, але й формує естетичні смаки самих учасників.

У такій діяльності ключову роль відіграє керівник, чия психолого-педагогічна підготовка є критично важливою. Хоча для професійного керівника така підготовка теж потрібна, для роботи з аматорським колективом вона набуває особливого значення. У цьому контексті керівник виступає насамперед педагогом, допомагаючи учасникам освоїти складний світ художньої творчості та розвивати виконавські здібності. Головна мета – долучити здобувачів освіти до мистецтва через їхню активну участь у музичному житті колективу [8].

Однак висування універсальних критеріїв, за якими можна оцінити готовність здобувачів до майбутньої професійної діяльності як керівників духових ансамблів, залишається складним завданням. Ця проблема обумовлена специфікою їхньої майбутньої роботи та потребує ґрунтовного опрацювання. Попри актуальність, вона ще не отримала достатнього відображення в наукових дослідженнях. Лише в окремих працях можна знайти спроби висвітлення її аспектів. До прикладу, В. Подкопаєв у своїй роботі узагальнює теоретичні підходи, що розглядають соціально-педагогічні функції духової музики. О. Ніжинський зосереджується на розвитку професійних якостей керівників та аналізує принципи формування репертуару. Особливої уваги заслуговує проблема підготовки студентів мистецьких вишів до творчої діяльності, яка сьогодні є надзвичайно актуальною [9].

Аналіз наукових праць, присвячених різним аспектам професійно-педагогічної підготовки, а також практичний досвід роботи з духовими ансамблевими колективами дозволяють нам краще зрозуміти нагальні проблеми та глибше осмислити унікальність педагогічної діяльності керівника творчого гурту. Це справжнє мистецтво бути натхненником і наставником, який спрямовує різноманітну команду музикантів до спільної мети.

Управління такими ансамблями вимагає від майбутніх фахівців значного багажу знань і навичок. Це зокрема стосується таких сфер, як методика гри на духових інструментах, історія музики, основи та прийоми диригування, принципи навчання гри на духових інструментах.

Наше дослідження спрямоване на вивчення специфічних рис діяльності керівника духового ансамблю, котрі є невід'ємним складником його професійної підготовки. Ці аспекти розкриваються у кількох ключових напрямках.

По-перше, ансамблеві заняття, як правило, проводяться у вільний від навчання час. Це відразу задає певний рівень мотивації: участь у колективі базується переважно на добровільності та щирій зацікавленості учасників. Цей фактор створює особливий тип взаємовідносин у колективі, де важлива не тільки дисципліна, але й довіра та взаємоповага.

По-друге, у складі таких музичних гуртів найчастіше зібрані учасники з різним рівнем підготовки, здібностями, а також віком. Це вимагає від керівника неабиякого педагогічного таланту: він повинен знайти індивідуальний підхід до кожного музиканта, розуміти їх потреби і можливості, та забезпечувати атмосферу, яка сприятиме гармонійній співпраці та розвитку.

По-третє, значна роль у роботі керівника належить впливу репертуару, що виконується колективом. Правильно підібрані музичні твори здатні впливати на емоційний стан учасників і сприяти формуванню їхнього естетичного смаку [7].

Ансамблева творчість – це не тільки про техніку виконання, але й про особистісний та художній розвиток. І нарешті, варто звернути увагу на свободу вибору в методах навчання. У середовищі аматорських колективів нерідко бракує офіційно затверджених навчальних

програм. Тому керівник повинен знайти оптимальні методи навчання, які забезпечать ефективне та якісне оволодіння виконавськими навичками. Саме від збалансованого підходу залежить те, наскільки успішно кожен учасник зможе реалізувати свій творчий потенціал [6].

Таким чином, діяльність керівника духового ансамблю – це непростий, але надзвичайно цікавий процес, що вимагає широкого спектра знань, педагогічної мудрості та великої любові до музики і людей. Зрештою, саме гармонійна взаємодія найрізноманітніших складових допомагає творчим колективам досягати високих результатів і приносити людям радість мистецтва

Психолого-педагогічні дослідження виділяють кілька ключових структурних компонентів педагогічної діяльності. Перш за все, гностичний або дослідницький компонент, який є одним із основних у професійній діяльності педагога, адже передбачає постійний пошук актуальної інформації, а також аналіз власного і передового досвіду в організації навчально-виховного процесу.

Конструктивний компонент полягає у плануванні цієї діяльності та прогнозуванні її можливих результатів.

Організаторський компонент стосується координації всіх елементів навчально-виховного процесу, де головну роль відіграє педагог як організатор і керівник.

Комунікативний же компонент охоплює налагодження ефективних взаємодій між педагогом, здобувачами освіти, колегами та батьками.

Ці структурні компоненти є характерними також і для діяльності керівника ансамблевого колективу, що є специфічною формою професійно-педагогічної роботи. У цьому аспекті актуальними є результати досліджень, таких як праці Л. Русанової. Вона виділяє шість складових у структурі діяльності керівника аматорського художнього колективу, спрямованої на досягнення виховних цілей: проектуний, конструктивний, комунікативний, організаторський і два підвиди гностичного компонента, аналітичний та узагальнюючий [8].

Спираючись на сучасні досягнення психолого-педагогічної науки, можна визначити перелік професійно-педагогічних знань і вмінь, які формують готовність здобувачів освіти до ефективного управління духовими ансамблевими колективами.

Сучасна методика управління аматорським колективом пропонує різноманітні підходи до виховання естетичного смаку. Як ключові форми роботи виділяють слухання музики, ознайомлення з творчістю видатних композиторів і музикантів, а також аналіз їхнього стилю. Ці заходи охоплюють усіх учасників колективу та проводяться під час занять [9].

Тематика занять може бути максимально різноманітною, від дослідження творчості окремих митців до обговорення складних питань музичного мистецтва. Особливо важливим є вміння знаходити ефективні методи й засоби навчання учасників основам виконавської майстерності.

Часто керівник творчого колективу починає свою роботу з формування базових навичок виконавської діяльності, таких як правильне дихання, музична грамота та звуковидобування. Тому важливою складовою процесу стає методична підготовка самого студента-педагога. Ця підготовка включає докладний аналіз виконавської готовності не лише колективу в цілому, а й кожного його члена. На основі такого аналізу керівник визначає дієві шляхи для подальшого вдосконалення виконавських навичок учасників.

Окремо слід наголосити на необхідності формування професійного й морального авторитету керівника. Його авторитет сприяє успішній організації навчально-виховної діяльності. Професійний аспект передбачає ґрунтовне знання інструментів, теорії музики, розвиток музичного слуху, а також володіння сучасними педагогічними методиками. Уміння враховувати індивідуальні особливості учасників і сприяти розкриттю їхніх талантів також є незамінною компетенцією [9].

Моральний авторитет керівника пов'язаний із його здатністю поєднувати формальне право на управління з істинним лідерством. Грамотне поєднання цих аспектів забезпечує не лише офіційне визнання, а й моральну підтримку всередині колективу. У роботі з дітьми критично важливими стають педагогічний такт і врахування вікових особливостей, що сприяє

підвищенню довіри та поваги до керівника, а також ефективнішій реалізації навчальних завдань.

Моральний авторитет керівника творчого колективу це не лише титул чи посада, але й наслідок великої поваги, яку до нього відчують учасники ансамблю. Ця повага базується на високих морально-етичних якостях, професіоналізмі та організаторських здібностях лідера.

У кожному творчому колективі моральний авторитет керівника виступає ключовим об'єднавчим елементом, що акумулює всі його сильні сторони та допомагає спрямувати зусилля команди в правильному напрямку.

Для здобувачів освіти, які готуються стати майбутніми керівниками аматорських музичних колективів, важливо відточувати свої комунікативні навички. Як зазначав А. Каргін, ефективне спілкування та вміння налагодити довірливі стосунки з учасниками ансамблю це не просто бажаний талант, а невід'ємна складова успіху. Відсутність цих якостей і небажання їх розвивати може суттєво ускладнити роботу керівника, створюючи перешкоди у встановленні контактів з музикантами й іншими людьми, що, зрештою, впливатиме на якість та результати їхньої праці [7].

Окрім того, майбутній керівник має враховувати природні й технічні можливості музикантів. Перевантаження важкими графіками або надмірно складними завданнями може призвести до зниження ентузіазму учасників ансамблю. Тут важлива гармонія, репетиції мають бути настільки добре сплановані, щоб кожна з них не лише сприяла досягненню цілей, але й надихала музикантів на подальшу роботу, відкривала для них нові горизонти творчості.

Висновки. Отже, лише розуміючи специфіку музично-педагогічної діяльності, майбутній керівник зможе оптимально підготуватися до своєї ролі. Компетенції та практичні навички, набуті під час навчання у закладах освіти та культури, забезпечать умови для впровадження сучасних методів роботи. Це сприятиме не лише підвищенню організаційного рівня колективу, але й допоможе розкрити весь його творчий і художній потенціал. У підсумку, ефективне керівництво не просто зміцнить колектив, але й відкриє нові шляхи для його естетичного розвитку.

Список використаних джерел

1. Апатський В. М. Основи теорії і методики музично-виконавського мистецтва : навч. посіб. К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2006. 432 с.
2. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування. *Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи* / за заг. ред. О. Овчарук. Київ : Вид-во К. І. С., 2004. С. 47–53.
3. Сущенко Т. І. Позашкільна педагогіка : навч. посіб. К. : ІСДО, 1996. 144 с.
4. Гаврілова Л. Г. Система формування професійної компетентності майбутніх учителів музики засобами мультимедійних технологій : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Київ, 2015. 656 с.
5. Гринчук І. Проблеми музичного мислення: теорія і методика розвитку. Діалектика музичного логосу та ейдосу : навч.-метод. посіб. Тернопіль : Підручники і посібники, 2008. 224 с.
6. Ковальський Р. І. Педагогічний концепт підготовки керівника учнівського естрадно-інструментального колективу. *Духовність особистості в системі мистецької освіти* : зб. праць наукової школи доктора педагогічних наук, професора О. М. Олексюк (Київський університет імені Бориса Грінченка). Київ, 2018. С. 110–118.
7. Кофман Р. І. Виховання диригента: психологічні особливості. Київ : Муз. Україна, 1986. 40 с.
8. Макаренко Г. Г. Творчість диригента в контексті інтегративного підходу : дис. ... д-ра пед. наук : 17.00.01. Київ, 2006. 380 с.
9. Сверлюк Я. В. Теоретико-методичні основи професійної підготовки диригента оркестрового колективу у вищих мистецьких навчальних закладах : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Київ. 2011. 447 с.